

Nr.7.6. Drošības noteikumi nodarbībām bioloģijas un dabaszinību kabinetā

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Drošības noteikumiem nodarbībām bioloģijas un dabaszinību kabinetā (turpmāk drošības noteikumi) jāatrodas izglītības iestādes bioloģijas un dabaszinību kabinetā redzamā vietā. Izglītojamie tiek instruēti ar drošības noteikumiem apjomā ne retāk kā 2 reizes gadā, kā arī pirms nodarbībām, kurās pastāv risks viņu veselībai (dzīvībai), uzsākšanas. Izglītojamo iepazīstināšanu ar drošības noteikumiem reģistrē mācību sociālā tīkla elektroniskā žurnāla pielikuma veidlapā, norādot drošības noteikumu nosaukumu. Pēc iepazīšanās ar drošības noteikumiem izglītojamais to apliecina ar vārdu “*iepazinos*” un parakstu, norādot iepazīstināšanas datumu.
- 1.2. Bioloģijas un dabaszinību laboratorijai tiek izstrādātas atsevišķas drošības prasības.
- 1.3. Izglītojamiem ieiet laboratorijā bez atļaujas – **aizliegts**.
- 1.4. Bioloģijas un dabaszinību kabinetu nodarbībām sagatavo (izdala uzskates līdzekļus u. tml.) bioloģijas skolotājs vai laborants pirms nodarbību sākuma.
- 1.5. Par kārtību savā mācību (nodarbību) vietā ir atbildīgs katrs izglītojamais.

2. Nodarbību sākums

- 2.1. Izglītojamie bioloģijas un dabaszinību kabinetā uz mācību stundu ienāk uzreiz pēc zvana un apsēžas savās noteiktajās vietās, kuras mainīt atļauts tikai ar skolotāja atļauju.
- 2.2. Aizliegts bez skolotāja atļaujas (norādījuma) aiztikt kabinetā esošās iekārtas, ierīces, mulāžas, paraugus un preparātus. Praktiskās darbības uzsākas pēc skolotāja norādes.
- 2.3. Uz galda nedrīkst atrasties nekas lieks, drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi, instrumenti un aparāti.
- 2.4. Jāievēro tīrība un kārtība.

3. Nodarbību gaita

- 3.1. Jāizpilda tikai tie darbi, kuri ir paredzēti uzdevumā. Aizliegts veikt darbības, kuras nav paredzētas uzdevumā vai nav norādījis skolotājs.
- 3.2. Nedrīkst novērst klases biedru uzmanību! Nedrīkst sarunāties!
- 3.3. Bioloģijas un dabaszinību nodarbību gaitā aizliegts ēst.
- 3.4. Lietojot spirta lampiņu un sveci, nedrīkst nopūst liesmu, bet nodzēst to, nosedzot ar speciālu vāciņu; nekad nevilkt no spirta lampiņas pēc tās aizdedzināšanas degli; neaizdedzināt vienu spirta lampiņu no otras - tad draud ugunsgrēks. Strādājot ar spirta lampiņu, sargāt no aizdegšanās apģērbiem un matiem.
- 3.5. Kad lieto skalpeli, žileti, preparējamo adatu, šķēres, stikla caurulītes, lai izvairītos no ievainojumiem, nekad nepavērst griezošo vai durošo šo instrumentu daļu pret sevi vai saviem biedriem.
- 3.6. Karsējot šķīdumus mēģenē, lietot tikai speciālu tās turētāju, nevis papīra strēmeli, nepavērst mēģenes vaļējo galu pret sevi un saviem klases biedriem. Tas viss ļaus izvairīties no apdegumiem.

- 3.7. Lietojot *skābes vai sārms, tos liet tikai stikla traukos. Nepieliet ūdeni skābei*, bet otrādi – skābi ūdenim.
- 3.8. Izmantojot pulverveidīgas ķīmiskās vielas, ņemt tās tikai ar speciālu karotīti (*nemetālisku*), nepieskaroties pulverim ar rokām.
- 3.9. Atcerēties, ka daudzas no šīm vielām ir indīgas. Tas attiecas arī uz minerālmēsliem, kurus lieto istabas augu papildmēslošanai.
- 3.10. Visus šķīdumus, kuri paliek pēc laboratorijas nodarbībām, kurās tiek izmantotas ķīmiskās vielas, neizliet ūdensvada izlietnē, bet stikla bļodās un pudelēs, kuras speciāli novietotas šim mērķim.
- 3.11. Uzmanīgi rīkoties ar stikla traukiem. Gadījumā, ja kāds tomēr saplīst, nevākt lauskas ar rokām, bet uzslaucīt tās šim nolūkam paredzētā liekšķerē ar birsti.
- 3.12. Gatavojot preparātus to aplūkošanai mikroskopā, ļoti uzmanīgi ar labās rokas lielo un rādītājpirkstu ņemt segstikliņu pie malām, novietot to paralēli priekšmetstiklam, kurš novietots uz galda vai priekšmetgalda, un pēc tam, atlaist pirkstus no segstikliņa tā, lai tas brīvi uzgultos preparātam.
- 3.13. Nemazgāt stikla traukus ar ziepēm, tie kļūst slideni un tos viegli nomest un sasist.
- 3.14. Pēc laboratorijas darba beigām nomazgāt rokas ar ziepēm.
- 3.15. Traumas vai apdeguma gadījumā vērsties pie skolotāja, kurš sniegs nepieciešamo palīdzību.

4. IV. Rīcība ķīmisko un termisko traumu un aizdegšanās gadījumā

- 4.1. Ja nodarbību gaitā uz ādas, acīm, apģērba nokļūst bīstama viela (sārms, skābe) vai ir noticis termiskais apdegums, nekavējoties skartā ķermeņa daļa (kontakta vieta) mazgājama (skalojama) remdena ($\sim 20^{\circ}\text{C}$) tekoša ūdens strūklā vismaz 15 minūtes. Atbilstoši Katastrofu medicīnas centra akceptētai pirmās palīdzības metodikai cietušās vietas apstrāde ar jebkādu vāju skābes vai sārma šķīdumu ir aizliegta. Nepieciešamības gadījumā jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība pa tālruni 113.
- 4.2. Ja nodarbību gaitā notikusi aizdegšanās un ar rīcībā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (pulvera vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsības aparāts, smiltis u. c.) skolotājam to nav iespējams likvidēt laikā līdz 30 sek.- izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu pa tālr. 112. Ziņot par esošo situāciju direktoram, atbildīgajam par ugunsdrošību izglītības iestādē.
- 4.3. Ja radies nelaimes gadījums vai trauma, nekavējoties ziņot skolotājam!

5. Beidzot nodarbības

- 5.1. Beidzot nodarbības:
 - 5.1.1. iepļīsušie trauki u. tml. jānodod skolotājam;
 - 5.1.2. jānomazgā visi lietotie trauki un instrumenti;
 - 5.1.3. jāizslēdz visas sildierīces un elektroietaisies, jānoslēdz ūdensvada krāni;
 - 5.1.4. jāsakārto darba vieta.
 - 5.2. Ja nodarbību gaitā iegūta pat nenožīmīga trauma (apdegums, skabarga, griezums u.tml.), informēt skolotāju.
 - 5.3. Pārtraukumos starp nodarbībām izglītojamajiem jāatstāj mācību telpas un tās jāizvēdina.
- 6.** Par noteikumu ievērošanu un izglītojamo instruēšanu atbildīgi bioloģijas, ķīmijas un dabaszinību skolotāji, interešu izglītības skolotāji.